

วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม
แบบบันทึกการปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์ (Faculty practice)

*****

ชื่อ – สกุล นางสาวพัชรีรัตน์ อันสีแก้ว กลุ่มวิชา การพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ
 หน่วยบริการสุขภาพ กลุ่มการพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลมหาสารคาม

1. รูปแบบการปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์พยาบาล (Faculty practice)

/ 1. ทำงานร่วมกับ APN หรือพยาบาลผู้ชำนาญการขึ้นไป ในหน่วยบริการ

ระบุ หน่วยบริการปฐมภูมิในการจัดการรายการกรณีโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงที่ควบคุมไม่ได้ใน
 สถานบริการปฐมภูมิภายใต้การจัดการบริการวิถีใหม่

2. ทำงานร่วมกับผู้บริหารในการพัฒนารูปแบบการบริการ การบริหารการพยาบาล คุณภาพงาน
 บริการพยาบาลเพื่อรับบริการกลุ่มเป้าหมาย หรือการพัฒนาบุคลากร/กำลังคน

ระบุ .....

3. ทำงานร่วมกับ APN หรือพยาบาลผู้ชำนาญการขึ้นไป ทำวิจัย ใช้ผลงานวิจัย พัฒนาแนวปฏิบัติ
 ทางการพยาบาล หรือพัฒนาความรู้จากกรณีศึกษาในสถานการณ์จริง

ระบุ .....

4. สร้างความรู้จากการปฏิบัติและการวิจัย ตีพิมพ์ผลงานวิชาการร่วมกับฝ่ายการพยาบาล เป็นต้น

ระบุ .....

5. Individual Development Plan (IDP) ของอาจารย์แต่ละท่านที่สามารถออกแบบการเพิ่มพูน
 ประสบการณ์ปฏิบัติการพยาบาลที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

ระบุ .....

2. รายงานปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์พยาบาล (Faculty practice)

วัตถุประสงค์	ความสอดคล้องกับ รายวิชา	หน่วยบริการสุขภาพ	รายละเอียดการดำเนินงานกิจกรรม
1. เพื่อให้เกิดความรู้ และทักษะในการ จัดการรายการ โรคเบาหวานและ ความดันโลหิตสูงที่ ควบคุมไม่ได้ใน สถานบริการปฐมภูมิ	การพยาบาลผู้ใหญ่ 1 และการพยาบาล ผู้ใหญ่ 2	กลุ่มการพยาบาลชุมชน รพ. มหาสารคาม	วางแผน การปฏิบัติ faculty practice ร่วมกับทีมผู้รับผิดชอบของโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยร่วมวิเคราะห์ สถานการณ์ปัญหาในระบบการดูแลผู้ป่วย เบาหวานและความดันโลหิตสูง พบว่า มีกลุ่ม ผู้ป่วยเบาหวานและความดันโลหิตสูงที่ไม่ สามารถควบคุมอาการได้ โดยมีระดับน้ำตาล

วัตถุประสงค์	ความสอดคล้องกับ รายวิชา	หน่วยบริการสุขภาพ	รายละเอียดการดำเนินงานกิจกรรม
<p>ภายใต้การจัดบริการ วิถีใหม่</p> <p>2. เพื่อให้สามารถนำ ความรู้และทักษะที่ ได้ มาใช้ในการใน การสอนในรายวิชาที่ เกี่ยวข้องได้</p>			<p>สะสมในเลือดสูงและมีภาวะแทรกซ้อนของ โรคเบาหวานเกิดขึ้น เช่น มีแผลที่เท้า มี ภาวะน้ำตาลในเลือดสูง ภาวะน้ำตาลในเลือด ต่ำเนื่องจากมีพฤติกรรมการจัดการตนเอง เกี่ยวกับโรคเบาหวานไม่เหมาะสมในด้าน การรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย การตรวจเท้า การบริหารเท้า การ รับประทานยา</p>
		<p>รพ.สต. โคกก่อ รพ.สต.ดอนหวาน รพ.สต.โคกบัวค้อ</p>	<p>วางแผนการปฏิบัติ faculty practice ร่วมกับทีมผู้รับผิดชอบของโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยร่วมวิเคราะห์ สถานการณ์ปัญหาในระบบการดูแลผู้ป่วย เบาหวานและความดันโลหิตสูง พบว่า มีกลุ่ม ผู้ป่วยเบาหวานและความดันโลหิตสูงที่ไม่ สามารถควบคุมอาการได้ โดยมีระดับน้ำตาล ในเลือดสูงและมีภาวะแทรกซ้อนของ โรคเบาหวานเกิดขึ้น เช่น เช่น มีแผลที่เท้า มี ภาวะน้ำตาลในเลือดสูง ภาวะน้ำตาลในเลือด ต่ำเนื่องจากมีพฤติกรรมการจัดการตนเอง เกี่ยวกับโรคเบาหวานไม่เหมาะสมในด้าน การรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย การตรวจเท้า การบริหารเท้า การ รับประทานยา</p>
		<p>กลุ่มการพยาบาลชุมชน รพ.มหาสารคาม</p>	<p>ปฏิบัติทักษะการวิเคราะห์กรณีศึกษาผู้ป่วย โรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงที่ควบคุม ไม่ได้ เข้าร่วมวิเคราะห์กับผู้รับผิดชอบดูแล ผู้ป่วยของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยเข้าศึกษาแฟ้มครอบครัวเพื่อรวบรวม ข้อมูลเพิ่มเติมพร้อมทั้งวางแผนการเข้าเยี่ยม พร้อมทั้งให้การดูแลผู้ป่วยกลุ่มผู้ป่วย เบาหวานและความดันโลหิตสูงที่ไม่สามารถ</p>

วัตถุประสงค์	ความสอดคล้องกับ รายวิชา	หน่วยบริการสุขภาพ	รายละเอียดการดำเนินงานกิจกรรม
			<p>ควบคุมอาการได้ โดยปฏิบัติการวิเคราะห์</p> <ol style="list-style-type: none"> สาเหตุ ลักษณะ ความรุนแรง ความซับซ้อน พยาธิ สรีรภาพ ของโรค อาการ อาการแสดง และการรักษา ยาในการดูแลผู้ป่วยโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง กรณีโดยทั่วไปและกรณีที่ควบคุมโรคไม่ได้ เกสัชจลศาสตร์ (Pharmacokinetic) ขนาดยาที่ใช้รักษา (Therapeutic dose) การบริหารยา และการเฝ้าระวัง ผลข้างเคียง
		<p>รพ.สต. โคกก่อ รพ.สต.ดอนหวาน รพ.สต.โคกบัวค้อ</p>	<p>ปฏิบัติทักษะการวิเคราะห์กรณีศึกษาผู้ป่วยโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงที่ควบคุมไม่ได้ เข้าร่วมวิเคราะห์กับผู้รับผิดชอบดูแลผู้ป่วย โดยเข้าศึกษาแฟ้มครอบครัวเพื่อรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมพร้อมทั้งวางแผนการเข้าเยี่ยมพร้อมทั้งให้การดูแลผู้ป่วยกลุ่มผู้ป่วยเบาหวานและความดันโลหิตสูงที่ไม่สามารถควบคุมอาการได้ โดยแบ่งเป็น</p> <ol style="list-style-type: none"> การศึกษาสภาพปัญหาเชิงลึกเพื่อรวบรวมประเด็นปัญหาที่ผู้ป่วยมีโดยการเยี่ยมบ้าน การวางแผนการดูแลที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาของผู้ป่วย การสอนให้ความรู้พร้อมทั้งสนับสนุนให้ผู้ป่วยหรือญาติสามารถดูแลตนเองได้ พร้อมทั้งประสานสหสาขาวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วย ติดตามเป็นระยะโดยการนัดติดตามที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล การโทรติดตาม และการติดตามโดยอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน
		<p>รพ.สต. โคกก่อ รพ.สต.ดอนหวาน</p>	<p>เยี่ยมบ้านเพื่อค้นหาสาเหตุและการประเมินทักษะการจัดการตนเองด้านการดูแลสุขภาพ</p>

วัตถุประสงค์	ความสอดคล้องกับ รายวิชา	หน่วยบริการสุขภาพ	รายละเอียดการดำเนินงานกิจกรรม
		รพ.สต.โคกบัวค้อ	<p>ของผู้ป่วย ในพื้นที่ ผลการดำเนินงานกิจกรรมพบว่า ผู้ป่วยส่วนใหญ่รับประทานข้าวเหนียวเป็นหลัก ไม่ค่อยได้ออกกำลังกาย ไม่ได้ตรวจเท้าหรือบริหารเท้า รับประทานยาไม่ตรงเวลาหรือบางครั้งลืมรับประทานยา เนื่องจากข้อจำกัดเรื่องอายุ น้ำหนักมากขึ้น การเคลื่อนไหวไม่สะดวก การออกกำลังกายก็จะปิดกวดบ้าน เดินรอบบ้าน เรื่องอาหารบางคนประกอบอาหารรับประทานเองแต่เป็นการรับประทานรวมกันทั้งคนป่วยและคนไม่ป่วยทำให้เลือกรับประทานอาหารไม่ได้ หรือซื้ออาหารสำเร็จรูป มารับประทานก็ไม่สามารถควบคุมเครื่องปรุงในอาหารได้</p>
		รพ.สต. โคกก้อ รพ.สต.ดอนหวาน รพ.สต.โคกบัวค้อ	<p>ปฏิบัติทักษะการสัมภาษณ์เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจ โดยเริ่มต้นสนทนากับผู้ป่วยเบาหวานที่ละราย แนะนำตัว สร้างสัมพันธภาพและใช้คำถามเน้นความร่วมมือและตระหนักในการดูแลตนเอง แสดงความชื่นชมในสิ่งดีเพิ่มความร่วมมือและเหตุผลในการดูแลตนเอง และให้ข้อมูล/เสนอทางเลือกเพิ่มความตั้งใจในการปฏิบัติตัวและวางแผนด้วยตนเอง</p>
		รพ.สต.โคกก้อ	<p>ปฏิบัติการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยรายกรณีเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพในการจัดการตนเอง เรื่องอาหารสำหรับผู้ป่วยเบาหวาน โดยนัดญาติของผู้ป่วยแต่ละรายให้ร่วมเรียนรู้ด้วย ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ป่วยชาย รูปร่างผอม ผู้ป่วยรายนี้มีอาชีพค้าขาย ภรรยาจะเป็นคนปรุง ประกอบ

วัตถุประสงค์	ความสอดคล้องกับ รายวิชา	หน่วยบริการสุขภาพ	รายละเอียดการดำเนินงานกิจกรรม
			<p>อาหารพื้นบ้านอีสานให้รับประทาน ซึ่งผู้ป่วยจะรับประทานอาหารไม่ค่อยตรงเวลา ส่งผลให้รับประทานยาไม่ตรงเวลาไปด้วย จึงกำชับเรื่องการรับประทานอาหารให้ตรงเวลา</p> <p>ผู้ป่วยจะปรับพฤติกรรมในการรับประทานอาหารให้ตรงเวลา</p> <p>2. ผู้ป่วยชาย รูปร่างสมส่วนผู้ป่วยจะเป็นผู้ปรุงและประกอบอาหารพื้นบ้านอีสานรับประทานเอง ได้แนะนำเพิ่มเติมเรื่องปริมาณอาหารที่เหมาะสม และรับประทานอาหารให้ครบทั้ง 5 หมู่ ข้าวหรือแป้ง โปรตีนจากเนื้อสัตว์ ไขมัน วิตามินและเกลือแร่ รวมทั้งใยอาหารจากผักและผลไม้</p>
		รพ.สต.โคกบัวค้อ	<p>ปฏิบัติการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยรายกรณีเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพในการจัดการตนเอง เรื่องอาหารสำหรับผู้ป่วยเบาหวาน โดยนัดญาติของผู้ป่วยแต่ละรายให้ร่วมเรียนรู้ ดังนี้</p> <p>1. ผู้ป่วยหญิงรูปร่างผอม ผู้ป่วยจะเป็นผู้ปรุงและประกอบอาหารพื้นบ้านอีสานรับประทานเอง ได้แนะนำเพิ่มเติมเรื่องปริมาณอาหารที่เหมาะสม และรับประทานอาหารให้ครบทั้ง 5 หมู่ ข้าวหรือแป้ง โปรตีนจากเนื้อสัตว์ ไขมัน วิตามินและเกลือแร่ รวมทั้งใยอาหารจากผักและผลไม้</p> <p>2. ผู้ป่วยชาย รูปร่างท้วม มีอาชีพรับจ้างรายวัน อาหารเช้าไม่สามารถรับประทานอาหารได้ตรงเวลา มีการเตรียมอาหารมื้อกลางวัน ไปรับประทานด้วย อาหารที่รับประทานจะเป็นอาหารง่ายๆ เช่น ย่างหรือ</p>

วัตถุประสงค์	ความสอดคล้องกับ รายวิชา	หน่วยบริการสุขภาพ	รายละเอียดการดำเนินงานกิจกรรม
			<p>สิ่งที่โรยเกลือ ได้แนะนำการเลือก รับประทานอาหารที่หลากหลาย หลีกเลี่ยง การรับประทานเค็ม</p>
		<p>รพ.สต.ดอนหวาน</p>	<p>ปฏิบัติการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยราย กรณีเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพในการ จัดการตนเอง เรื่องอาหารสำหรับผู้ป่วย เบาหวาน โดยนัดญาติของผู้ป่วยให้ร่วมเรียน ด้วย ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ป่วยชาย รูปร่างสมส่วน มีอาชีพทำนา มี ภรรยาและบุตรเป็นผู้ประกอบอาหารให้ รับประทาน ส่วนใหญ่จะการประกอบอาหาร จะไม่ได้แยกว่าเป็นของผู้ป่วยและคนปกติทำ ให้เลือกรับประทานอาหารไม่ได้ จึงได้กำชับ ผู้ดูแลให้จัดอาหารที่เหมาะสมให้กับผู้ป่วย เพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้น 2. ผู้ป่วยหญิง รูปร่างผอม ผู้ป่วยเป็นผู้สูงอายุ ที่อาศัยอยู่ที่บ้านคนเดียว ประุงและประกอบ อาหารอีสานด้วยตนเอง มีความเข้าใจในการ เลือกรับประทานอาหารสามารถรับประทาน อาหารได้ตรงตามเวลาที่กำหนด และ หลีกเลี่ยงอาหารเค็ม ปฏิบัติตัวได้เหมาะสม
		<p>รพ.สต.โคกก่อ รพ.สต.โคกบัวค้อ รพ.สต.ดอนหวาน</p>	<p>ปฏิบัติการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยราย กรณีเพื่อ ส่งเสริมพฤติกรรมจัดการ ตนเองด้านการออกกำลังกายในการดูแล ตนเอง ในผู้ป่วย 6 ราย พบว่า ผู้ป่วย ไม่มี รูปแบบการออกกำลังกายที่ชัดเจน เนื่องจาก ต้องประกอบอาชีพ จึงไม่สามารถออกกำลังกาย ได้ ดังนั้นจึงแนะนำการออกกำลังกาย อย่างเหมาะสมกับผู้ป่วยทั้งหมด โดยเน้นการ</p>

วัตถุประสงค์	ความสอดคล้องกับ รายวิชา	หน่วยบริการสุขภาพ	รายละเอียดการดำเนินงานกิจกรรม
			เดินระหว่างการทำงาน หลังรับประทาน อาหารก็สามารถทำได้ โดยการเดินแบบ สะสมระยะเวลาและระยะทาง ทำที่สั้นน้อย แต่ทำเมื่อมีเวลา หรือการออกกำลังกายแบบ แกว่งแขนที่สามารถทำได้ง่าย ๆ
		รพ.สต.โคกกอ รพ.สต.โคกบัวค้อ รพ.สต.ดอนหวาน	ปฏิบัติการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยราย กรณีเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจัดการตนเอง ด้าน SKT ผลการดำเนินงาน พบว่า ผู้ป่วยทุกรายยังไม่สามารถปฏิบัติตาม SKT ทได้ จึงทบทวนการทำ SKT และกระตุ้นให้ ผู้ป่วยได้ปฏิบัติให้มากขึ้น โดยการสอนวิธีการ ที่ผู้ป่วยแต่ละรายชอบ แล้วให้เลือกทำทำที่ สามารถทำได้สะดวก
		รพ.สต.โคกกอ รพ.สต.โคกบัวค้อ รพ.สต.ดอนหวาน	ติดตามเยี่ยมผู้ป่วยพบว่าผู้ป่วยสามารถ ปฏิบัติกิจกรรมในการดูแลตนเองได้ดีขึ้นมี บางรายยังปฏิบัติได้น้อย ได้มีการกระตุ้นและ ประเมินเป็นระยะโดยเจ้าหน้าที่ และอสม.
		รพ.สต.โคกกอ รพ.สต.โคกบัวค้อ รพ.สต.ดอนหวาน	ปฏิบัติการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยราย กรณีเพื่อ ส่งเสริมพฤติกรรมจัดการ ตนเอง ด้านการตรวจเท้า การบริหารเท้า ผล การดำเนินงาน พบว่า ผู้ป่วยบางรายยัง ไม่ได้ตรวจเท้าด้วยตนเองทุกวันและยังขาด การบริหารเท้า จึงแนะนำและกระตุ้นให้ดูแล เท้าเพิ่มขึ้น
		รพ.สต.โคกกอ รพ.สต.โคกบัวค้อ รพ.สต.ดอนหวาน	ปฏิบัติการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยราย กรณีเพื่อ ส่งเสริมพฤติกรรมจัดการ ตนเอง ด้านการรับประทานยาเบาหวาน พบว่า ผู้ป่วยบางรายยังมีปัญหารับประทาน

วัตถุประสงค์	ความสอดคล้องกับ รายวิชา	หน่วยบริการสุขภาพ	รายละเอียดการดำเนินงานกิจกรรม
			ยาไม่ตรงเวลา เนื่องจากรับประทานอาหารไม่ตรงเวลา ไม่เกิดภาวะแทรกซ้อนจากการรับประทาน
		รพ.สต.โคกกอ รพ.สต.โคกบัวค้อ	ติดตามเยี่ยมผู้ป่วยพบว่าผู้ป่วยสามารถปฏิบัติกิจกรรมในการดูแลตนเองได้ดีขึ้นมีบางรายยังปฏิบัติได้น้อย ได้มีการกระตุ้นและประเมินเป็นระยะโดยเจ้าหน้าที่และอสม.

3. ผลลัพธ์ของงานและความเชี่ยวชาญที่เพิ่มขึ้น

ผลลัพธ์ของงานต่อผู้รับบริการ: จำนวนผู้ป่วยเบาหวานร่วมกับความดันโลหิตสูงทั้งหมด 6 ราย (โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลละ 2 ราย) ที่ได้เข้าไปดูแล และผู้ป่วยเหล่านั้นมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การจัดการตนเองดังนี้

1. ผู้ป่วยมารับบริการตามนัดของเจ้าหน้าที่ทุกครั้ง
2. ผู้ป่วยมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคอาหาร เช่น เลือกใช้เครื่องปรุงน้อยชนิดลงมากกว่าเดิม มีการประกอบอาหารรับประทานเองมากขึ้น แทนการซื้อจากตลาดนัด รู้จักอ่านฉลากโภชนาการอาหารก่อนที่จะซื้ออาหาร เลือกนมที่เหมาะสมกับโรคตัวเอง แทนการซื้อนมตามความเคยชินและตามการโฆษณา
3. ผู้ป่วยมีการสังเกตอาการที่ผิดปกติของตนเอง และรีบมาปรึกษาเจ้าหน้าที่ ที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโดยไม่ทิ้งระยะเวลาไว้นาน
4. ผู้ป่วยมีการออกกำลังกายง่ายๆ โดยเฉพาะในคนที่ไม่เคยออกกำลังกาย เช่น การเดิน
5. ผู้ป่วยบางรายเริ่มนำการฝึกสมาธิบำบัดแบบ SKT ไปใช้ ซึ่งรายที่ยังไม่นำไปใช้ เนื่องจากบอกว่ายังไม่มีความรู้และไม่ค่อยเชื่อว่าจะช่วยลดความดันโลหิตและระดับน้ำตาลในเลือดได้ (มีผู้ป่วย 2 รายที่ระบุว่าไม่เชื่อว่าจะได้ผล)

